

Laulumängu tähtsusest noortetöös

PEDAGOGIKA
ARHIIVMUSEUM
FOND K 15489

Erna Klemmer

(Ettekanne noortejuhtide päevadel Stockholmis jaanuaris 1968)

Laulumängud on väga sobivaks vahelduseks skautlikel koondustel ja ka täienduskoolides.

Koondustel ja täienduskoolides kohtutakse kord nädalas. Lühikese aja jooksul tuleb läbi võtta täit tähelepanu nõudev õppekava, ja ega kõik skaudikatsedki pole lõbusad. Nii mõnigi igav asi tuleb ära õppida selleks, et tulevikus saaks huvitavate asjadega tegeleda.

Mitte igale ei paku huvi õppida morsetähestikku, keerulisi sõlmi või eesti keele grammatikat ja eesti ajalugu. Ma ei ole aga kunagi kohanud noort, kellele ei meeldiks mängida.

Noortega tegeledes on laulumängudel mitu ülesannet täita.

Laulumängud asendavad sageli v o i m l e m i s t, kuna paljudele sellistele mängudele kaasuvad küllaltki pingutavad liigutused.

Laulumängud arendavad l a u l u o s k u s t. Mängides või võisteldes unustavad noored tavaliselt häbelikkuse, mis neid muidu takistab laulmast. Nad arvavad, et nad ei oska küllalt hästi laulda, ja nii jääbki neil lauluoskus täiesti arendamata. Mängutuhinas aga laulavad ka need häbelikud lõbusalt kaasa, harjuvad nii laulma, ja leiavad peagi, et see laulukunst polegi nii raske, ja et harjutamine teeb meistriks.

Laulumängud annavad ka teadmisi. Paljudes laulumängudes väljendame mitmesugust tegevust, nagu majaehitamine, viljakülvamine, viljalõikamine, rehepeks, puusepatöö jne. Kui mängujuht mängu ja liigutuste selgitamisega samaaegselt ära seletab, kuidas neid töid tehakse, milliseid tööriistu tarvitatakse ja mida selle tööga saavutatakse, siis ongi noored saanud hulga teadmisi, mida elus võib vaja minna.

Seletusi andes peab mängujuht arvestama nende noorte vanusega, kellele ta kõneleb. Kui kuulajad on erinevas vanuses, tuleb seletada nii, et ka kõige noorematel poleks raske aru saada.

Kui kuulajad on erineva keeleoskuse-tasemega, tuleb seletada lihtsate lühikeste lausetega ja selgitada harvaesinevaid sõnu.

Kui on tegemist teatava piiratud vanusegrupiga, siis tuleb laulumängude valimisel arvestada sellega, millised mängud just seda vanusegruppi huvitavad.

7 - 9-aastaseid huvitavad mängud, mis käsitlevad loodust või loomi, nagu: "Pisikesed pardikesed ujuvad vees", "Väike jänes koopas" (Hiidetuli nr.16), "Lenda, lenda linnukene", "Metsa all kus noored kuused", "Mul on väike majakene" jne.

10 - 12-aastaseid huvitab mäng, mis väljendab mingit tegevust. Sellised mängud on "Me perenaised oleme", "Siin on minu väiksed käed", "Tead sa kuidas talurahvas" (HT nr.1 ja 21).

Teismelisi noori (tonåringar, teenager) huvitavad mängud, mis toimuvad koos paarilisega või kus tuleb paariline valida, nagu "Me lähme rukist lõikama", "Meil kosjad tulid saarest", "Üks peremees võtab naise", "Isamaa hiilgava pinnalta paistab" (HT nr.21).

Teismelisi alates umbes 14-dast eluaastast huvitab ka rahvatants. Lihtsamateks rahvatantsudeks, mida noored enda lõbuks võiksid tantsida ja mis ei nõua eriteadlast tantsu õpetajaks oleks "Kaera-Jaan", "Kiigadi-kaagadi", "Viru polka", "Targa rehealune" jt.

Peame tegema kõik selleks, et eesti noored ei unustaks eesti keelt ja eesti laulu. Me peame igal võimalikul juhul laulma ja mängima koos nendega. Meie ai saa aga õpetada seda, mida me ise ei oska, ja mille vastu meil pole huvi ega armastust. Selleks peame kõigepealt ise õppima, harjutama ja, mis eriti tähtis, sellest tegevusest ise rõõmu tundma, mis on eelduseks, et seda noortele huvitavalt edasi anda saab.